“Яҙ килде” темаһына ойошторолған белем биреү эшмәкәрлеге
Икенсе кескәйҙәр төркөмө “Кояшкай”

Төҙөүсе: Сафина Ю.Ю.

Маҡсаттар: Белем биреүсе: яҙ тураһында балаларҙың белемдәрен киңәйтеү. Тәҡдим ителгән тема буйынса эҙмә-эҙлекле, тулы һөйләм төҙөп, мнемотаблицаға ҡарап һөйләү һәләтен булдырыу.
Үҫеш маҡсаттары: телмәр, иғтибарлылыҡ һәләтен үҫтереү, хәтер, фекерләү ҡеүәһен арттырыу.
Тәрбиәүи маҡсаттар: тәбиғәткә, тирә-йүнгә ҡарата һаҡсыл ҡараш, һоҡлана белеү тойғоһо тәрбиәләү.
Атрибуттар: сюжетлы һүрәт “Яҙ килде”, мнемотаблица.
Һүҙлек эше: яҙ килде, ҡар ирей, гөрләүектәр аға, яҡ миҙгелен яратам.
Дәрес барышы.
Тәрбиәсе: балалар, тыңлағыҙ әле бер йомаҡ:
Ҡарҙар ирей, һыуҙар таша, көндәр оҙоная, төндәр ҡыҫҡара был ҡасан була?
Балалар: яҙ миҙгеле.
Тәрбиәсе: дөрөҫ, яҙ миҙгеле. Ә ҡайҙан белдегеҙ?
Балалар: ҡыйыҡтан тамсылар тама, ҡояш нығыраҡ яҡтырта, ҡара ҡарғалар килде.
Тәрбиәсе:эйе, тәбиғәттең матур айы—яҙ етте. Бар тереклек йоҡонан уяна. Әйҙәгеҙ, яҙ тураһында өйрәнә башлаған шиғырыбыҙҙы иҫкә төшөрөп үтәйек әле:

Ҡарҙар ирей, һыу таша,
Талдар бөрөһөн аса.
Эх, күңелле яҙ килә
Ҡояш нурҙарын һибә.

Тәрбиәсе: әйҙәгеҙ, бер аҙ ял итеп алайыҡ!
Ял минуты:

Аяҡтарыбыҙ топ-топ, топ-топ,
Ҡулдарыбыҙ сәп-сәп, сәп-сәп.
Ҡулды ҡуйып бөйөргә
Тотонабыҙ бейергә.

Тәрбиәсе: хәҙер таҡталағы мнемотаблица буйынса хикәйә төҙөп ҡарайыҡ. **Яҙ килде. Йылы яҡтан ҡоштар ҡайта. Йылы елдәр иҫә. Ямғыр яуа. Гөрләүектәр аға. Мин яҙ миҙгелен яратам.** (бер нисә бала таҡтаға сығып мнемотаблица буйынса һөйләп ишеттерә. Аҙаҡ тағы бер тапҡыр бергәләп һәйләп нығытып ҡуялар**).**
Тәрбиәсе: Йылы яҡтан ҡоштар ҡайта тинек. Ә ҡайһы ҡош беренсе булып осоп ҡайтып беҙгә яҙ килтерә әле?
Балалар: ҡара ҡарғалар.
Тәрбиәсе: Дөрөҫ, ҡара ҡарға**.** Хәҙер ҡарға тураһында бармаҡ уйыны уйнап алайыҡ әле! Һүҙҙәрен бергәләп ҡабатлайбыҙ:

Бутыр-бутыр бутҡа бешә,

Ҡарға бутҡа бешерә.
Баш бармаҡ әйтә:
-Әйҙә, бутҡа бешерәйек.
Имән бармаҡ әйтә:
Утын ҡайҙан алайыҡ?
Урта бармаҡ әйтә:
-Күршенән алып торайыҡ.
-Бурысты нисек түләрбеҙ?
Сәтәкәй бармаҡ әйтә:
-Ашайыҡ та ҡасайыҡ!

Тәрбиәсе: Ә яҙҙың тәүге сәскәһе ниндәй?
Балаларҙың яуаптары.
Тәрбиәсе: Ҡарҙы тишеп, һыуыҡтан ҡурҡмаған яҙҙың тәүге сәскәһе—умырзая тип атала.
(Балаларға умырзая сәсәкәһе һүрәте күрһәтелә).
Йомғаҡлау. Бөгөн беҙ ниндәй миҙгел тураһында һөйләштек? Әйҙәгеҙ, бергәләп яҙ билдәләрен иҫкә төшөрөп, һынап үтәйек.
Балаларҙың яуаптары: ҡояш ҡыҙҙыра, йылыта, ҡарҙы иретә, тамсылар тама, ҡоштар ҡайта, умырзая сәсәкә ата һ.б.